

ศิลปากร

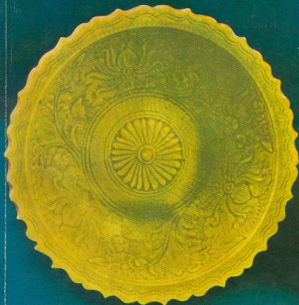
นิตยสารรายสัปดาห์เดือนธันวาคมของกรมศิลปากร

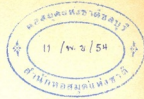
ปีที่ ๑๙

เล่ม ๓

กันยายน

พ.ศ. ๒๕๑๘

สารบัญ

ปีที่ ๑๕ เล่ม ๓

กันยายน

๒๕๑๘

๑. สารบัญเล่มนี้ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ หน้า ๑
๒. แง่คิดทางกฎหมายเกี่ยวกับการพบโบราณวัตถุ ขงทอง จันทรางศุ ... ๕๒
๓. งานโบราณคดีและงานพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สุวิชัย รัตติกุล ... ๖๐
๔. เจ้าพระยา ปรีชา ศรีชลาลัย ... ๖๔
๕. ทำอ่านศิลาจารึกวัดพระเกิด ชร. ๖ อักษรไทยศึกษา ภาษาไทย
จ.ศ. ๘๘๕ ได้มาจากวัดศรีอุโมงค์คำ ตำบลเวียง อำเภอพะเยา จังหวัดเชียงราย
... .. เทียม มีเต็ม และประสาร บุญประคอง ... ๖๖
๖. พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้าสุภัททิศ ทิลกกุล ... ๖๘
๗. รายงานการสำรวจโบราณคดีได้สมุทรในอ่าวสัตหีบ ของนักโบราณคดี
ไทย-เดนมาร์ก วชิรินทร์ พุ่มพงค์แพทย ... ๗๔
๘. สถาบันโบราณคดีได้สมุทรอเมริกัน กษิต ภิรมย์ ... ๘๐๘
American Institute of Nautical Archaeology ๘๑๔
๙. ภาพผนวก "จิตรูป" ส่งศรี ประพัฒน์ทอง ... ๑๒๐
๑๐. ทำอ่านจารึกที่ระฆังในถ้ำเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. ๒๕๑๗ ชันดี เพนซ์ ... ๑๒๒

SILPĀKON

Vol. 19

September 1975

No. 3

CONTENTS

1. "San Somdet" (Letters Between Their Late Royal Highnesses Prince Naris and Prince Damrong)	Page 1
2. Legal Aspects Relating the Excavated Ancient Objects by Thongtong Chandrangsu	" 52
3. Archaeological and Museum Work by Suvich Rasmiputi	" 60
4. Chao Phraya by Preeda Srichalalai	" 64
5. Reading and Explanation of Thai Inscription Wat Phra Kurd CHR 6. Thai Fak Kham Character B.E. 2026, from Wat Sri U-mong Kam, Tambon Wiang, Amphoe Payao, Changwat Chiangrai	" 66
by Toem Meetem and Prasarn Boonprakong	" 69
6. Avalokitesvara by Professor M.C. Subhadradis Diskul	" 74
7. Report on the Exploration of Nautical Archaeology in the Gulf of Sattahip Through the Thai-Denmark Cooperation by Wacharin Poompongbad	" 108
8. American Institute of Nautical Archaeology Translated by Kasit Birom English Version	" 114
9. A Supplementary Note on "Jina-rupa" by Songsri Praphattong	" 120
10. Reading and Explanation of Inscription on a Bell in Chiangdao Cave, Amphoe Chiangdao, Changwat Chiangmai	" 122
by Hans Penth	

คำอ่านจารึกที่ระฆังในถ้ำเชียงดาว

อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๗

ของ
ฮันส์ เพนธ์*

ระฆังสูง ๖๔ ซม. คำจารึกมี ๑ ส่วน บอกเวลาสร้าง ชื่อผู้สร้าง และวัตถุประสงค์ (?) ที่สร้างระฆัง ชื่อผู้บริจาคโลหะ หน้าหนัก และคำชักชวนผู้บริจาคไทยทานให้ตั้งคำปรารภตามรวม ๕ บรรทัด อยู่รอบระฆัง อักษรไทยยวนและฝักขาม ภาษาไทยยวน อักษรบางตัวเลือนจนอ่านไม่ได้ เพราะเป็นเวลานานมาแล้วที่มีผู้ตีระฆังนี้เสมอด้วยวัตถุแข็ง เช่น หิน

คำแปลจากอักษรไทยยวนและฝักขาม เป็นอักษรไทยปัจจุบัน*

(๑) จุฬ [ะ] สกราชไท ๙๗๖ ทวโนปขามไทยภาสาวปิกามยิเทินชวสุตชบชครุทสไทยภาสาวาเทิน ๙ อธิ ๑๓ คำพราไว้วัน ๓ ยามกฤตชัยจนทวระณเสททเข้าใกล้ทยมนกชกครุฑในกณณเวราตี ๑๓ ทวชีเสตตอศัถิขินนสาสสนากาลาตวง^๒ ถว

* Dr. Hans Penh คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๑ ตัวอักษรในวงเล็บเหลี่ยมเป็นอักษรที่อ่านไม่ชัด ตัวอักษรหรือคำในวงเล็บกลมเป็นอักษรหรือคำเพิ่มเติมของข้าพเจ้า จำนวนจุดแสดงจำนวนตัวอักษรที่อ่านไม่ได้โดยประมาณ ข้อความระหว่างเส้นขีด /.../ อ้างถึงข้อความในคำจารึกตามที่ปรากฏในคำแปล ตัวอักษรเอนเป็นอักษรที่เขียนอยู่ใต้ตัวอักษรที่นำหน้าในคำจารึกเดิม เช่น เปน หมายความว่า ในคำจารึกตัว น เขียนได้ตัว ป

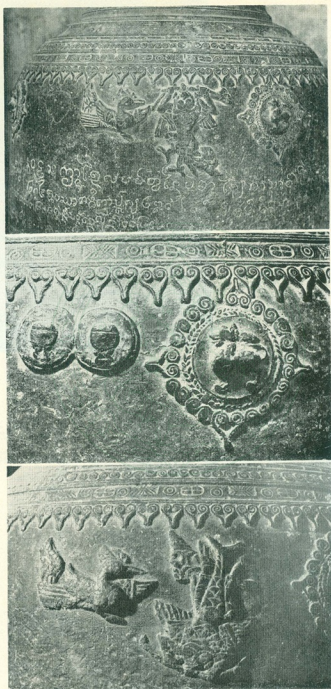
๑	เจียน	๗	๑	๘
๒	ร เจียน	(๒	๘
๓	ถิ เจียน	๙	๓	๗ ๘
๔	ยิ เจียน	๑	๔	๖ ๖
๕	จ เจียน	๒	๕	๖
๖	เจียน	๓	๖	๗
๗	เจียน	๔	๗	๘
๘	เจียน	๕	๘	๘
๙	เจียน	๖	๙	๘
๑๐	เจียน	๗	๑๐	๘

ระฆังในถ้ำเชียงดาว

อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ลวดลายและจารึกของระฆัง

- (๒) ๒๑๕๘ วสสาอภิกาปลาย ๒๘ วันในวสัน [ผ. ๖] ชินนสาสสนาจำพายพหน้า...ยัง ๒๘๔๑
วสสาอภิกาปลาย ๑๑ เทินปลาย ๒ วันแก้ววันพริ้วไหล ยังมีอริยะอรณฺฎวาตีเจ้าคนชิตะ
บญฺเญาอุอารมถ่าทีนติกโยมพรอมชู้ตั้นชู้ตั้น ชาวคินวักมีแสนพิลย^๑ * [ทั้ง ๒
พี่น้อง^๔]^๕ เปนแก้วผู้เฒ่าผู้
- (๓) แก่พรอมชู้ตั้นวังส้างเทงลุนีแบรเมคตารำพรหมวิหานช (๖) [ก] เซินน (๖) กบวรักล
โวย [โนวิ] บานส่กบานตีกกาทลฺลชฺเมิงสงงเจ้ากัถในเมิงชย^๖ ทาว
มีสงมฺลตีเปนแก้ว [พ] โยน้อยมีแสนชย^๗ ทาวเปนแก้วชฺร^๘ เมิงชู้ตั้นลันนัสม่เต [๗]
สงมราชาสามีชฺเมิงบานส่กบานตีกกาชฺเมิงรอมทอง^๙ ทังมวรไว้
- (๔) ๒ [๕๔] ๐๐๐ [น้า] เปนสินทานนักรบักชู้ตั้นชู้ตั้นกลตฺเตง [เทง] ลู้^{๑๐}
นี . โ . ที่นแลแสนชาวราชอุ้มทงสองนาริฉนากัถินบุร^{๑๑} ทงทลยอ [๖] รอมสินทาน
จุงปราดนาเอาทามท้ามกัถำปราดนาเทือเขาเจ้า
- (๕) แผนคินทัง ๒ พี่น้องแลชาวส [วน] เมยหมิน^{๑๒} รักส่าผัวเม้หมิน
ทอง^{๑๓} ผัวเม้ทุมผัวเม้รั [ท] ตันหมินวิ [ก] น้าผัวเม้

คำแปล

จุดศักราช ๕๖๖ ปีชวด (ตาม) ภาษาไทยว่าปีกาบยี้ เดือนเชษฐ^๑ สุกกปฤชตรีทศ^๔
(ตาม) ภาษาไทยว่าเดือน ๕ ขึ้น ๑๓ ค่ำ^๖ วันอังคาร ยามฤกษ์ชัย^๗ พระจันทร์โชนักชัฏฤช

๑ / จ/ อยู่บน /ลย/

๔ / จ/ อยู่บน /นย/

๕ / [ทั้ง ๒ พี่น้อง] / อยู่ระหว่างบรรทัดที่ ๑ และบรรทัดที่ ๒ บน /แสนพิลย * /

๖ / ร/ อยู่บน /นย/

๗ / จ/ อยู่บน /ชย/

๘ / จ/ อยู่บน /ชย/

๙ / ร/ อยู่บน /นย/

๑๐ / จ/ อยู่บน /ทย/

๑๑ ตั้งแต่ /อุณิ/ จนถึง /เมยหมิน/ เป็นอักษรฝักขาม

๑๒ / ร/ อยู่บน /นย/

๑๓ / จ/ อยู่บน /ทย/

๑๔ เดือน ๕ เดือน

๑๕ ขึ้น ๑๓ (ค่ำ)

๑๖ เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘

๑๗ หรือ ยามฤกษ์ชัย ๑ ค่ำ ๑ คงคามยถึงเวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๓๐ น.

ที่ ๑๓ ชื่อว่าหัตถ ในอภิศกษิณศาสนาผ่านมาแล้ว ๒๔๕๘ วัสสาและ ๒๘ วันจนถึงวันนี้...
ในอนนาคชกษิณศาสนาจะอยู่อีก ๒๘๔๑ วัสสา ๑๑ เดือนและ ๒ วัน (นัย) ทั้งแต่พวงนี้ไป

ยังมีอริยะอริญญวาสีเจ้ารูปหนึ่ง ชื่อว่าพละปัญโญ อยู่ที่อารามถ้ำที่นี้ ทั้งสิก^{๑๔}โยม^{๑๕}
ทุกรูปทุกคน และชาวคันวัก^{๒๐} ซึ่งมีแสนพิณยทั้งสองพี่น้องเป็นประธาน และผู้เฒ่าผู้แก่ทุกคน
พร้อมกันร่วมสร้างระฆังใบนี้ (เพื่อ) แผ่เมตตาธรรมพรหมวิหาร เชิญนักบุญทั้งหลาย...

... อุบาสกอุบาสิกาทั้งหลายทุกเมือง

สงฆ์เจ้าทั้งหลายในเมืองเชียงดาว มีสงฆ์มุติเป็นประธาน ฝ่ายฆราวาสมีแสนเชียงดาว
เป็นประธาน ชุนเมือง (ในเมืองเชียงดาว) ทุกท่าน และนอกจากนั้นสมเด็จพระราชาสามทุกเมือง
พร้อมทั้งอุบาสกอุบาสิกาทุกเมือง รวบรวมทองสัมฤทธิ์ น้ำหนักได้ ๒๕๔๐๐๐ เป็นไทยทาน
นักบุญทั้งหลายทุกรูปทุกคน หล่อระฆัง ...

ระฆังใบนี้ ...

แสนชาวราชอุคมทั้งสองมาวิณนา^{๒๑}

นักบุญทั้งหลายผู้ให้ไทยทาน เช่น เจ้าแผ่นดินทั้งสองพี่น้อง และชาว ... ภรรยา
หมั้นรักษาทั้งสามภรรยา หมั้นทองทั้งสามภรรยา (หมั้น ?) ทูมทั้งสามภรรยา (หมั้น ?) รัตน
หมั้นลิชนะ (?) ทั้งสามภรรยา จงปรารภนาสิ่งใดถามความต้องการของท่าน เด็ก

๑๔ อันเตวาสิก ลูกศิษย์

๑๕ เด็กวัด

๒๐ ชาวบ้านที่อยู่รอบวัด

๒๑ รจนา ?